

**DUOMENYS APIE ILGALAIKĖS INSTITUCINĖS MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR
EKSPERIMENTINĖS (SOCIALINĖS, KULTŪRINĖS) PLĖTROS PROGRAMĄ**

**BENDRA LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTO IR LIETUVOS KULTŪROS TYRIMŲ
INSTITUTO PROGRAMA**

**XIX AMŽIAUS SOCIOKULTŪRINIS LAUKAS: VISUOMENĖS GRUPĖS, ASMENYBĖS,
INSTITUCIJOS**

1. Programos pavadinimas (iki 100 spaudos ženklų):	XIX amžiaus sociokultūrinis laukas: visuomenės grupės, asmenybės, institucijos
Mokslo ir studijų institucija – programos vykdytojas: pavadinimas, adresas, telefonas, el. paštas, įstaigos kodas, banko rekvizitai	1. Lietuvos istorijos institutas (LII) Lietuvos istorijos institutas, Kražių g. 5, LT-01108 Vilnius, tel. (8-5) 261 4436, e.paštas sekretoriatas@istorija.lt kodas 111955361 AB Swedbank, kodas 70440. Sąskaitos nr. LT027300010002458291 2. Lietuvos kultūros tyrimų institutas (LKTI) Saltoniškių 58, LT-08105, Tel. 2751898, e. paštas lkti@lkti.lt kodas 111961791 AB SEB bankas, kodas 70440. Sąskaitos nr. LT40 7044 0600 0175 7212
Norminiai etatai skirti programai	5,56 (LII); 2,75 (LKTI)

2. Programos tikslai (tikslas)* tirti „ilgojo XIX amžiaus“ Lietuvos visuomenės grupių ir jų atstovų sociokultūrinę veiklą bei kultūrinę reprezentaciją.

3. Programos uždaviniai (kokie svarbūs uždaviniai bus išspręsti ?)

1. Tirti intelektualinės bajorijos (dvarininkijos), save suvokusios kaip krašto istorinės ir kultūrinės atminties saugojimo ir jos tolesnio kultūrinio vystymo organizatorę, kultūrinę veiklą. Susitelkti į vadinamąją universitetinę bajoriją, XIX a. 4–7 dešimtmečiais ypatingą dėmesį skyrusią Lietuvos istorijos šaltinių kaupimui, o jų pagrindu – ir Lietuvos istorijos rašymui. Tirti XIX a. antrosios pusės Lietuvos bajorų sociokultūrinės atminties formas, paveldėtus vaizdinius apie luomo vertybes, išreikštas giminių genealogijose, dvarų istorijose ir egodokumentuose. Analizuoti dvarus kaip Lietuvos istorijos relikto (senienų) kaupimo ir Lietuvos istorijos rašymo dirbtuves, luomo atminties vietą. Šiais aspektais bajorijos istorija nebuvo tyrinėta. Skirti dėmesį bajorų kilmės intelektualų kultūrinei veiklai ir miesto terpėje.
2. Tirti Seinų (Augustavo), Vilniaus ir Žemaičių (Telšių) vyskupijų dvasininkų intelektualinę ir kultūrinę veiklą, Bažnyčios hierarchų ir kitų dvasininkų sociokultūrinę laikyseną, susitelkiant tiek į pačios grupės, tiek į atskirų asmenų patirtis. Sociokultūrinę laikyseną tirti per socialiniu ir kultūriniu požiūriu reprezentatyvių asmenų nuostatas ir jų formavimąsi dvasininkų rengimo ir Bažnyčios institucijose. Tirti kitų Užnemunės visuomenės grupių sociokultūrinę laikyseną ir jos specifines dominantes.
3. Nagrinėti vyraujančias teorines idėjas (pirmiausia romantizmo, pozityvizmo pažiūras) ir jų įtaką sociokultūrinėms praktikoms. Tirti miesto elitinę ir masinę kultūrą. Vaizdo cenzūros, ideologijų sklaidos, naujų pažinimo teorijų ir medių aspektu aptarti viešus muziejus, privačias kolekcijas, parodas, spaudą. Analizuoti kultūros ir meno institucijas,

dailės ugdymo įstaigas, jų pedagogines sistemas, socialinę mokytojų ir mokinių sudėtį, visuomenines ir estetines orientacijas, meninės produkcijos pobūdį. Išryškinti skirtingų luomų (bajorijos, miestiečių, dvasininkų), atskirų grupių (moterų, svetimšalių, atvykėlių iš Rusijos) vaidmenį. Identifikuoti ir apibūdinti asmenybes, padariusias įtaką XIX a. Lietuvos kultūros ir meno raidai.

4. Metodologinis tyrimų pagrindimas (aprašyti metodus);

Šia programa inicijuojamas tarpdisciplininis tyrimas, apimantis mažai tirtas XIX amžiaus Lietuvos visuomenės sociokultūrinės istorijos problemas. Tyrimus atliks istorijos, filosofijos ir menotyros specialistai. Bus naudojami filosofinės hermeneutikos ir palyginamosios idėjų analizės metodai. Aptariant pagrindinius probleminius XIX a. Lietuvos dvarų bei miesto kultūros arealus, susijusius su istorinių vertybių, tradicijų, paveldo ir modernizacijos klausimais, bus remiamasi istorinės, socialinės ir kultūrinės atminties, socialinės istorijos, idėjų istorijos, postkolonializmo, diskurso teorijų prieiga. Be to, bus pasitelkiami tradiciniai metodai ir žanrai, pvz., kontekstinė biografinė analizė, istorinė rekonstrukcija. Tyrimai remsis rašytiniais ir ikonografiniais šaltiniais, egodokumentais, filosofiniais bei istoriografiniais tekstais. Ypatingas dėmesys bus skiriamas neskelbtų rankraščių ir vizualinių dokumentų paieškai bei publikavimui.

5. Tyrimų etapai ir jų charakteristika; detalus įgyvendinimo planas, kuriame numatomas skirtų lėšų preliminarus paskirstymas uždaviniams vykdyti **

2017–2021 m. visi programos vykdytojai rinks medžiagą Lietuvos ir užsienio (Baltarusijos, Lenkijos, Rusijos) archyvuose, bibliotekų rankraščių ir retų spaudinių skyriuose, muziejų saugyklose, sistemins ir analizuos šaltinius; rašys mokslo straipsnius, rengs mokslines monografijas ir studijas, mokslines šaltinių publikacijas, tarptautines mokslines konferencijas, įvairiomis formomis dalyvaus tyrimų sklaidoje. Remdamiesi pirmą kartą į mokslinę apyvartą įvedamais rašytiniais, vizualiniais šaltiniais, egodokumentais, ir istoriografija, taip pat naujai interpretuodami žinomus šaltinius atliks šiuos tyrimus:

1 uždavinys:

Habil. dr. Bairašauskaitė, Tamara (1,0 etatas), tema: *Bajorų atmintis: luomo, giminės ir dvaro istorija privačiuose rinkiniuose (XIX a. antroji pusė – XX a. pr.)*, tyrimo objektas – dvarininkija, suvokusi visuomenės modernėjimo grėsmes bajorų luomui, pasirengusi išlaikyti šeimos, giminės ir luomo istorinę bei kultūrinę atmintį, saugoti luomo vertybes. Dėmesio centre – dvarininkai, kaupę šeimos archyvus, bajorai intelektualai, tyrinėję giminės istoriją ir genealogiją, dvarų istoriją, reflektavę luomo vertybes kaip elitinės kultūros dalį (Gorskiai, Römeriai, Veisenhofai ir kt.). Tyrimas apims XIX a. pradžią ir XX a. pirmuosius dešimtmečius tiek, kiek būtina analizuoti bajorijos genealoginį sąjūdį ir dvarų istorijos rašymą.

Dr. Bakutytė, Vida (2017–2018 m. 0,25 etato), tema: *Intelektinių visuomenės grupių ir asmenybių veikla muzikos ir teatro sąjūdyje: reiškinių svarba miesto kultūros plėtrai (XIX a.–XX a. pr.)*, tyrimo objektas – bajorų kilmės intelektualų kultūrinė ir kūrybinė veikla (XIX a.), Šiame uždavinyje išskirtinę vietą užimtų vilniečio muziko, fotografo, poeto ir vertėjo F. Łopatyńskio (apie 1835–1886) gyvenimas ir kūryba.

Dr. Griškaitė, Reda (1,0 etatas), tema: *Dvaras kaip archyvas: bajorija ir Lietuvos istorijos tyrimai (XIX a. 4–7 d.)*, tyrimo objektas – intelektinė bajorijos (dvarininkijos) dalis, save suvokusi kaip šio krašto istorinės ir kultūrinės atminties saugojimo ir jos tolesnio kultūrinio vystymo organizatorę, didelį dėmesį skyrusi Lietuvos istorijos šaltinių kaupimui, o jų pagrindu – Lietuvos istorijos rašymui. Taip tyrimo objektu taptų tie dvarai, kuriuose buvo sąmoningai kaupiami Lietuvos istorijai svarbūs dokumentai ir spaudiniai, kuriami lietuviškų senienų muziejai: Teodoro Narbuto (1784–1864) Šiauriniai, Mykolo Balinskio (1784–1864) Jašiūnai ir

Vladislavo Sirokoslės (tikr. Liudvikas Kondratavičius, 1823–1862) Bareikiškės. Visi šie dvarai istoriografijoje yra žinomi kaip svarbios intelektinės to meto salos, tačiau kaip Lietuvos istorijos seniųjų kaupimo ir Lietuvos istorijos rašymo dirbtuvės iki šiol niekada nebuvo specialiai analizuoti.

2 uždavinys:

Dr. Katilius, Algimantas (0,5 etato), tema *Seinų (Augustavo) vyskupijos dvasininkų sociokultūrinės laikysenos XIX a. antroje pusėje–XX a. pradžioje*, tyrimo objektas – modernybės iššūkiai Seinų vyskupijos dvasininkams, nuo parapijos vikarų iki hierarchų, dvasininkų intelektinis pasirengimas. Tyrimo centre bus aktyvūs dvasininkai, pasižymėję kultūrine, socialine ir politine veikla. Ši dvasininkų veikla epizodiškai tirta, tačiau nėra visumą apimančių tyrimų. Ypatingas dėmesys skiriamas kun. istoriko Jono Totoraičio (1872–1941) intelektinei ir kultūrinei veiklai.

Habil. dr. Prašmantaitė, Aldona (0,75 etato), tema *Pranciškaus Ksavero Bogušo (1746–1820) intelektinė ir kultūrinė veikla XIX a. pirmaisiais dešimtmečiais*, tyrimo objektas – LDK politinės, kultūrinės ir intelektinės terpės išugdyto dvasininko intelektinės aspiracijos. Pagrindinis dėmesys skiriamas Gardino, Minsko ir Vilniaus gubernijų Vilniaus švietimo apygardos mokyklose 1803 m. P. K. Bogušo atliktos generalinės vizitacijos rankraščiui, saugomam VU bibliotekos rankraščių skyriuje (rankraščio formatas – 32,7x21, 110 lapų; rašyta smulkiu braižu abiejose lapo pusėse). Šį rankraštį prieš 50 metų ketino rengti publikacijai Meilė Lukšienė, išvertusi į lietuvių kalbą apie trečdalį mokyklų vizitacijos teksto (su kupiūromis ir be komentarų). M. Lukšienės vertimo rankraštį sauganti habil. dr. Ingė Lukšaitė maloniai sutiko, kad jis būtų panaudotas šiame tyrime.

Dr. Viliūnas, Dalius (0,75 etato), *Užnemunės sociokultūrinis savitumas (1783–1863) regiono atstovų raštijos paminkluose*, tyrimo objektas – Marijampolės senojo vienuolyno dvasininkijos edukacinės iniciatyvos ir kultūrinė veiklos, Užnemunės smulkiųjų bajorų sociokultūrinė laikysena, šio regiono lietuviškos raštijos paminklų sisteminimas ir analizė.

Dr. Žaltauskaitė, Vilma (1,0 etatos), tema *Romos katalikų dvasininkų sociokultūrinės laikysenos XIX a. II pusės Lietuvoje*, tyrimo objektas – Žemaičių (Telšių) ir Vilniaus vyskupijų dvasininkų luomo asmenų socialinis tinklas, komunikacinės grupės. Siekiama identifikuoti luomo socialinį tinklą, analizuoti jo grupių sociokultūrinę laikyseną, išskirti luomui būdingus ir ypatingus laikysenos tipus.

3 uždavinys:

Dr. Bakutytė, Vida (2017–2018 m. 0,5 etato, 2019–2021 m. 0,75 etato), tema *Intelektinių visuomenės grupių ir asmenybių veikla muzikos ir teatro sąjūdyje: reiškinių svarba miesto kultūros plėtrai (XIX a. – XX a. pr.)*, tyrimo objektas – asmenybė muzikinėje ir teatrinėje miesto kultūroje (XIX a. – XX a. pr.). Šiame uždavinyje atskiras dėmesys bus skirtas moters (aktorės, dainininkės, instrumentininkės-atlikėjos, teatro ir muzikos renginių recenzentės ir kt.) meninės (savi)raiškos ir jos recepcijos kaitai visuomenėje: pastaruoju atveju tyrimų objektu tampa ir profesinių aukštųjų pasiekusių kraštiečių, ir atvykusiųjų į Lietuvą Vakarų ir Rytų Europoje žinomų menininkų praktika.

Dr. Mulevičiūtė, Jolita (0,75 etato) tema *Rusijos imperijos politika vizualiosios kultūros srityje: Lietuvos atvejis (XIX a. II pusė)*, tyrimo objektas – vaizdai ir reginiai, kaip imperinės ideologijos sklaidos ir socialinių bei tautinių tapatumų formavimo priemonė. Tyrimas apims masiniam vartojimui skirtus vaizdus ir su jais susijusias praktikas: muziejus, parodas, iliustruotas paskaitas, vaizdinį ugdymą bendrojo lavinimo mokyklose ir kt. Analizuojant vaizdų gamybą, sklaidą ir recepciją, bus siekiama aptarti ne tik atitinkamus Rusijos imperijos politikos aspektus, bet ir Lietuvos visuomenės atsakus į carinės administracijos strategijas.

Dr. Širkaitė, Jolanta (0,25 etato), tema *Lietuvos XIX a.–XX a. pradžios dailė ir meno institucijos*, tyrimo objektas – dailininkų biografijos, gyvenimas ir kūryba, dailės pedagogai ir dailininkų rengimo institucijos.

Dr. Vabalaitė, Rūta Marija (0,25 etato), tema *Romantizmo filosofijos idėjų sklaida XIX a. pirmosios pusės Lietuvoje*. Tyrimo objektas – Jenos romantikų filosofijos transformacijos lietuviškojoje terpėje, dėmesį sutelkiant į jų kultūrinės ir nacionalinės savimonės ugdymo sampratą, su Lietuva susijusių autorių romantizmo, mesianizmo ir mistinės tradicijos idėjų specifines kompozicijas, romantinės krypties teorijų poveikį Lietuvos sociokultūriniam laukui.

Tyrimų įgyvendinimo planas:

2017 m.

1 uždavinys:

Bairašauskaitė, rengs (1) straipsnį apie bajorų genealoginio sąjūdžio pradžią, susijusią su bajorystės patikrinimu, (2) straipsnį apie genealogijos sąjūdį modernėjančioje visuomenėje.

Bakutyte, rengs (1) dalį stambaus, studijos apimties, straipsnio apie F. Łopatyński.

Griškaitė, rengs (1) straipsnį apie Bareikiškų dvarininką Vladislovą Sirokomlę kaip krašto įistorinimu susirūpinusį seniųjų kolekcininką, kraštotyriminką ir Lietuvos istorijos populiarioją.

Lėšos: LII – 29,4 tūkst. Eur; LKTI – 2,4 tūkst. Eur.

2 uždavinys:

Katilius, rengs (1) straipsnį apie Seinų (Augustavo) vyskupijos dvasininkų pastoracinę, socialinę ir kultūrinę veiklą.

Prašmantaitė, dešifruos didžiąją dalį P. K. Bogušo mokyklų generalinės vizitacijos teksto, lygins su M. Lukšienės išverstu tekstu.

Viliūnas, rengs (1) straipsnį apie Marijampolės marijonų vienuolyną kaip edukacijos ir kultūros centrą; (2) vers Marijonų vienuolyno dokumentus šaltinių publikacijai.

Žaltauskaitė, rengs du straipsnius, skirtus tyrimo temos šaltinių analizei.

Lėšos: LII – 25,92 tūkst. Eur; LKTI – 7,2 tūkst. Eur.

3 uždavinys:

Bakutyte, rengs (2) straipsnį apie baronų Ernsto ir Jekaterinos von der Osten-Sackenų kultūrinę veiklą Vilniuje XIX a. antroje pusėje ir rašys (3) monografijos „Moterys modernėjančio Vilniaus muzikinėje ir teatrinėje kultūroje“ (XIX–XX a. pr.)“ skyrių.

Mulevičiūtė, rengs (1) pranešimą tarptautinei mokslinei konferencijai „Vilniaus piešimo mokykla. 1866–1915“ ir (2) jo pagrindu straipsnį apie vaizdžiojo ugdymo metodiką Rusijos imperijos ir Lietuvos mokyklose 1864–1915 m.

Širkaitė, rengs (1) mokslinį tarptautinės dailės parodos „Académie de Vilna arba Vilniaus piešimo mokykla“ katalogą; (2) organizuos tarptautinę mokslinę konferenciją „Vilniaus piešimo mokykla 1866–1915“ (konferencijos organizavimo išlaidas finansuoja Lietuvos mokslo taryba).

Vabalaitė, rengs straipsnį apie ankstyvąją Juozapo Goluchovskio (1797–1858) filosofiją.

Lėšos: LKTI – 16,78 tūkst. Eur.

2018 m.

1 uždavinys:

Bairašauskaitė, rengs (1) straipsnį apie bajorus, dalyvavusius genealoginiame sąjūdyje; (2) straipsnį apie dvarų istorijos rašymą.

Bakutytė, baigs rengti (1) straipsnį apie F. Łopatyńskį.

Griškaitė, rengs (1) studijos apimties straipsnį apie istoriko ir visuomenės veikėjo Mykolo Balinskio Jašiūnų dvarą kaip unikalią Lietuvos istorijos rašymo erdvę (konkreči lituanistinės bibliotekos, istorinių rankraščių, ten saugotos mokslinės korespondencijos aptartis).

Lėšos: LII – 29,4 tūkst. Eurų; LKTI – 2,4 tūkst. Eur.

2 uždavinys:

Katilius, rengs straipsnį (1) apie Seinų (Augustavo) vyskupijos hierarchus (vyskopus ir valdytojus).

Prašmantaitė, rengs (1) straipsnį apie P. K. Bogušą M. Lukšienės tyrimuose; (2) baigs dešifruoti mokyklų generalinės vizitacijos tekstą.

Viliūnas, baigs rengti ir paskelbs (1) mokslinę šaltinio publikaciją „Marijampolės vienuolyno kronika 1783–1834“; (2) pradės rengti mokslinę šaltinio publikaciją apie Užnemunės pilietinę lietuvių poeziją.

Žaltauskaitė, rengs du straipsnius apie Vilniaus vyskupijos dvasininkų socialinį tinklą ir komunikacines grupes.

Lėšos: LII – 25,92 tūkst. Eur.; LKTI – 7,2 tūkst. Eur.

3 uždavinys:

Bakutytė, rašys (2) monografijos skyrių.

Mulevičiūtė, rengs 2 straipsnius iš straipsnių ciklo „Rusijos imperijos politika vizualiosios kultūros srityje: Lietuvos atvejis (XIX a. II pusė)“.

Širkaitė, rinks medžiagą ir rašys (1) studijos „Vincentas Slendzinskis (1837–1909)“, skyrių; (2) rengs tarptautinę dailės parodą „*Académie de Vilna* (Виленская рисовальная школа)“ Baltarusijos Respublikos nacionaliniame dailės muziejuje.

Vabalaitė, rengs straipsnį apie Angelo Daugirdo (1776–1835) estetikos tyrimus.

Lėšos: LKTI – 16,78 tūkst. Eur.

2019 m.

1 uždavinys:

Bairašauskaitė, rengs (1) straipsnį apie privačią korespondenciją kaip giminės istorijos šaltinį; (2) rengs publikaciją apie Rōmerių dvarų istoriją (perrašas, vertimas, komentarai). Organizuos tarptautinę mokslinę konferenciją programos tematika (jos finansavimas iš programos, ar kitų

lėšų nenumatytas).

Griškaitė, rengs spaudai (1) straipsnį apie Šiaurių dvaro savininko Teodoro Narbuto bibliotekos ir archyvo kolekciją (rekonstrukcijos bandymas). Atliks (2) monografijos apie Teodorą Narbutą ir Šiaurius kaip „dvarą archyvą“ parengiamuosius darbus, rašys vieną skyrių.

Lėšos: LII–29,4 tūkst. Eur.

2 uždavinys:

Katilius, rašys studijos (biografijos) apie kun. istoriką Jona Totoraitį (1872–1941) skyrius.

Prašmantaitė, rengs (1) straipsnį apie P. K. Bogušo veiklą Vilniaus vyskupijos katedros kapituloje, (2) vers dalį mokyklų generalinės vizitacijos teksto ir rašys komentarus.

Viliūnas, Baigs rengti ir paskelbs (1) mokslinę šaltinio publikaciją apie Užnemunės pilietinę lietuvių poeziją; (2) rašys studijos „Užnemunė prieš tautinį atgimimą ir jos užmirštieji veikėjai“ skyrių.

Žaltauskaitė, rengs du straipsnius apie Žemaičių (Telšių) vyskupijos dvasininkų socialinį tinklą ir komunikacines grupes.

Lėšos: LII – 25,92 tūkst. Eur; LKTI – 7,2 tūkst. Eur.

3 uždavinys:

Bakutyte, rengs (1) straipsnį, rašys (2) monografijos skyrių.

Mulevičiūtė, rengs 1 straipsnį iš straipsnių ciklo „Rusijos imperijos politika vizualiosios kultūros srityje: Lietuvos atvejis (XIX a. II pusė)“.

Širkaitė, rašys (1) studijos „Vincentas Slendzinskis (1837–1909)“ skyrių.

Vabalaitė, rengs straipsnį apie vokiečių romantizmo filosofijos recepcijos Lietuvoje tyrinėjimus.

2019 metais visi programos vykdytojai rengs pranešimus tarptautinei mokslinei konferencijai, kuri bus organizuota viešinti programoje atliktų tyrimų rezultatus.

Lėšos: LKTI – 19,18 tūkst. Eur.

2020 m.

1 uždavinys:

Bairašauskaitė, rengs (1) straipsnį apie dvarus bajorų atsiminimuose, (2) straipsnį apie giminės archyvą Römerių dvaruose (3) ir (3) straipsnį apie Veisenhofų giminės archyvą.

Griškaitė, rengs (1) straipsnį apie T. Narbuto mokslinę korespondenciją, rašys (2) monografijos apie Teodorą Narbutą ir Šiaurius kaip „dvarą archyvą“ du skyrius.

Lėšos: LII –29,4 tūkst. Eur.

2 uždavinys:

Katilius, rašys studijos (biografijos) apie kun. istoriką Jona Totoraitį (1872–1941) skyrius.

Prašmantaitė, rengs (1) straipsnį apie P. K. Bogušo veiklą Varšuvos Mokslo mylėtojų

draugijoje; (2) vers likusią dalį mokyklų generalinės vizitacijos teksto ir rašys komentarus.

Viliūnas, rengs (1) straipsnį apie Užnemunės bajorų ir valstiečių laikyseną XIX a. pirmojoje pusėje; (2) rašys studijos skyrius.

Žaltauskaitė, rašys studijos preliminarium pavadinimu „Dvasininkų sociokultūrinės laikysenos XIX a. II pusės Lietuvoje“ skyrius.

Lėšos: LII – 25,92 tūkst. Eur.; LKTI – 7,2 tūkst. Eur.

3 uždavinys:

Bakutytė, rengs (1) straipsnį, (2) mokslinę šaltinio publikaciją, liečiančią vilniečio kompozitoriaus ir publicisto Wiktora Każyńskio (1812–1867) biografijos faktus ir rašys (3) monografijos skyrių.

Mulevičiūtė, 2 straipsniai iš straipsnių ciklo „Rusijos imperijos politika vizualiosios kultūros srityje: Lietuvos atvejis (XIX a. II pusė)“.

Širkaitė, rašys (1) studijos „Vincentas Slendzinskis (1837–1909)“ skyrių.

Vabalaitė, rengs (1) straipsnį J. Goluchovskio požiūrį į tautinių filosofinių teorijų sklaidą.

Lėšos: LKTI – 19,18 tūkst. Eur.

2021 m.

1 uždavinys:

Bairašauskaitė, rengs (1) straipsnį apie bajorų luomo vertybes kaip dvarų kultūros dėmenį (2) straipsnį apie dvarus dvariškio (Balys Zubavičius) atsiminimuose.

Griškaitė, baigs rašyti monografiją.

Lėšos: LII–29,4 tūkst. Eur.

2 uždavinys:

Katilius, rašys studijos (biografijos) apie kun. istoriką Jona Totoraitį (1872–1941) skyrius, rengs studiją spaudai.

Prašmantaitė, rašys (1) įvadinį straipsnį šaltinio publikacijai, (2) baigs rengti komentarus, rengs šaltinio publikaciją spaudai.

Viliūnas, baigs rašyti studiją, rengs ją spaudai.

Žaltauskaitė, baigs rašyti studiją, rengs ją spaudai.

Lėšos: LII – 25,92 tūkst. Eur.; LKTI – 7,2 tūkst. Eur.

3 uždavinys:

Bakutytė, parengs (1) straipsnį ir baigs rengti (2) monografiją.

Mulevičiūtė, (1) straipsnis iš straipsnių ciklo „Rusijos imperijos politika vizualiosios kultūros srityje: Lietuvos atvejis (XIX a. II pusė)“.

Širkaitė, baigs rengti (1) studiją „Vincentas Slendzinskis (1837–1909)“.

Vabalaitė, rengs (1) straipsnį apie A. Tovianskio filosofines idėjas ir jų sklaidą.

Lėšos: LKTI – 19,18 tūkst. Eur.

6. Numatomi rezultatai (nurodyti kokie laukiami rezultatai)

Pasibaigus programai bus parengta ir paskelbta (išskyrus įteiktus paskutiniaisiais programos vykdymo metais) 33 straipsniai nacionaliniuose recenzuojamuose leidiniuose, 7 straipsniai tarptautiniuose (užsienio) recenzuojamuose leidiniuose, 5 mokslinės šaltinių publikacijos.

Bus parengti 4 studijų rankraščiai: (1) A. Katilius „Kun. istorikas Jonas Totoraitis (1872–1941)“; (2) J. Širkaitė „Vincentas Slendzinskis (1837–1909)“; (3) D. Viliūnas „Užnemunė prieš tautinį atgimimą ir jos užmirštieji veikėjai“; (4) V. Žaltauskaitė, „Dvasininkų sociokultūrinės laikysenos XIX a. II pusės Lietuvoje“.

Bus parengti dviejų monografijų rankraščiai (1) V. Bakutytė „Moterys modernėjančio Vilniaus muzikinėje ir teatrinėje kultūroje (XIX–XX a. pr.)“; (2) R. Griškaitė „Intelektiniai Teodoro Narbuto pomėgiai: Šiauriai kaip Lietuvos istorijos rašymo dirbtuvės“.

Įvykus tarptautinei konferencijai jos pranešimų pagrindu bus parengtas straipsnių rinkinys.

7. Rezultatų sklaidos priemonės (rezultatų skelbimas, viešinimas ir populiarinimas)

Pagrindinė sklaidos priemonė – tyrimų rezultatų skelbimas tęstiniuose ir vienkartinuose recenzuojamuose mokslo leidiniuose, skiriant dėmesį sklaidos tarptautiniam aspektui, t.y. straipsnių skelbimui recenzuojamuose tarptautiniuose (užsienio) mokslo leidiniuose.

Dalies tyrimų rezultatai bus paskelbti mokslinėse monografijose ir studijose, mokslinėse šaltinių publikacijose.

Tyrimų rezultatai taip pat bus skelbiami konferencijų pranešimuose ir jų pagrindu parengtuose straipsniuose.

Programos dalyviai tyrimų rezultatus skelbs mokslo populiarinimo straipsniuose, kultūros ir švietimo leidiniuose, visuomenei skirtuose lokaliniuose renginiuose, viešose paskaitose, LRT laidose, spaudoje, paskelbtų leidinių pristatymuose.

Programos vykdytojai surengs tarptautines mokslines konferencijas: (1) T. Bairašauskaitė – organizuos tarptautinę konferenciją projekto rezultatams viešinti; (2) J. Širkaitė organizuos tarptautinę mokslo konferenciją „Vilniaus piešimo mokykla 1866–1915“.

J. Širkaitė surengs dailės parodas/publikacijas „Académie de Vilna arba Vilniaus piešimo mokykla“ Nacionalinėje dailės galerijoje Vilniuje ir modifikuota „Académie de Vilna (Виленская рисовальная школа)“ Baltarusijos Respublikos nacionaliniame dailės muziejuje.

8.1 PRELIMINARUS PROGRAMOS LĖŠŲ PASKIRSTYMAS (tūkst. Eurų)

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	2017 metais	2018 metais	2019 metais	2020 metais	2021 metais	Visai programai (suma)
1.	Programai skirti norminiai etatai, lėšos	5,56	5,56	5,56	5,56	5,56	
		53,3	53,3	53,3	53,3	53,3	266,5
2.	Kitos lėšos planuojamos programai vykdyti (iš kitų, institutui skirtų valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšų)	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	10,0
	Iš viso	55,3	55,3	55,3	55,3	55,3	276,5

8.2 PRELIMINARUS PROGRAMOS LĖŠŲ PASKIRSTYMAS (tūkst. Eurų)

LIETUVOS KULTŪROS TYRIMŲ INSTITUTAS

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	2017 metais	2018 metais	2019 metais	2020 metais	2021 metais	Visai programai (suma)
1.	Programai skirti norminiai etatai, lėšos	2,75 26,37	2,75 26,37	2,75 26,37	2,75 26,37	2,75 26,37	2,75 131,85
2.	Kitos lėšos planuojamos programai vykdyti (iš kitų, institutui skirtų valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšų)	5,99					
	Iš viso	32,36	26,37	26,37	26,37	26,37	137,84

9. Programos trukmė.

Programos pradžia 2017 m. sausio mėn., pabaiga 2021 m. gruodžio 31 d.

10. Programos vadovas (mokslo laipsnis, vardas ir pavardė, pareigos pagrindinėje ir kitose darbovietėse, telefonai, el. paštas) habil. dr. Tamara Bairašauskaitė, Lietuvos istorijos institutas, vyriaus. m. d.; Vilniaus universitetas, profesorė. Tel.: +370 650 88721; tamara.bairauskaite@istorija.lt; tamara.bairauskaite@if.vu.lt

Programą vykdančios institucijos vadovas _____ dr. Rimantas Miknys
(parašas) (vardas ir pavardė)

Programą vykdančios institucijos vadovas _____ dr. Jolanta Širkaitė
(parašas) (vardas ir pavardė)

Programos vadovas _____ habil. dr. Tamara Bairašauskaitė
(parašas) (vardas ir pavardė)

Užpildymo data 2016 m. rugsėjo 14 d.
A.V.

* Instituto pageidavimu gali būti pateikiami priedai, norint plačiau atskleisti vykdomos programos svarbą, programos vadovo nuožiūra pateikiami papildomi dokumentai apie programą.

** Nurodomi programos vykdymo etapai ir charakterizuojamas jų turinys (mokslinių tyrimų temos, darbų seka), nurodomas lėšų paskirstymas programos uždaviniams.